

UCHWAŁA NR IV/48/2/2014
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

z dnia 10 marca 2014 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego
„Orlich Gniazd”

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 596 z późn. zm.) w związku z art. 19 ust. 6 a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 627 z późn. zm.)

Sejmik Województwa Śląskiego
uchwała:

§ 1. Ustanawia się na okres 20 lat plan ochrony Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”, zwany dalej „Planem”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Śląskiego.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Śląskiego

Andrzej Gościniak

PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO „ORLICH GNIAZD”

Rozdział 1

Cele ochrony przyrody oraz przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania ich realizacji

- § 1. Celami ochrony przyrody Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”, zwanego dalej „Parkiem” są:
- 1) zachowanie zróżnicowanej, charakterystycznej rzeźby terenu Parku oraz procesów warunkujących jej istnienie;
 - 2) zachowanie szaty roślinnej;
 - 3) zachowanie specyficznego układu przestrzennego zbiorowisk nieleśnych i leśnych;
 - 4) zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych;
 - 5) zachowanie różnorodności genetycznej i gatunkowej flory i fauny, szczególnie gatunków endemicznych i reliktowych;
 - 6) zachowanie funkcji Parku jako korytarza ekologicznego umożliwiającego migrację gatunków;
 - 7) zachowanie walorów krajobrazowych, a zwłaszcza powiązań fizjonomii krajobrazu z układami przyrodniczo-kulturowymi, charakterystycznymi dla Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej;
 - 8) zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności stanowisk archeologicznych oraz zabytków architektury drewnianej i murowanej.

§ 2. Przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania realizacji celów ochrony przyrody Parku zawiera załącznik nr 1 do planu ochrony Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”, zwanego dalej „Planem”.

Rozdział 2

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

§ 3. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych Parku oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń oraz ich skutków określa załącznik nr 2 do Planu.

Rozdział 3

Obszary realizacji działań ochronnych

§ 4.1. Na terenie Parku w zależności od charakteru środowiska przyrodniczego i krajobrazu wyznacza się sześć obszarów i cztery podobszary realizacji działań ochronnych:

- 1) Obszar nr 1 – obszar krajobrazu podlegający niewielkiej antropopresji – stanowią go tereny o dużej naturalności procesów przyrodniczych oraz licznym występowaniu gatunków objętych ochroną prawną w formie rezerwatów;
- 2) Obszar nr 2 – obszar krajobrazu podlegający częściowej antropopresji – stanowią go tereny o częściowej naturalności procesów przyrodniczych oraz występowania gatunków objętych ochroną prawną.

- 3) Obszar nr 3 – obszar krajobrazu kulturowego zharmonizowanego – stanowią go tereny w przeszłości kształtowane przez człowieka, o harmonijnej kompozycji agrocenoz, obszarów leśnych, zadrzewionych oraz zabudowań gospodarczych i mieszkalnych, w których obecnie, w wyniku zaniechania działalności rolniczej, zachodzą wzmożone procesy sukcesji wtórnej;
- 4) Obszar nr 4 – obszar krajobrazu kulturowego-nieharmonijnego – stanowią go tereny przekształcone w wyniku działalności człowieka, o chaotycznym występowaniu agrocenoz, obszarów leśnych, zadrzewionych, o rozproszonej zabudowie mieszkaniowej i gospodarczej;
- 5) Obszar nr 5 – obszar krajobrazu zurbanizowanego – stanowią go tereny o intensywnym występowaniu gatunków synantropijnych z dominującymi obszarami zwartej zabudowy mieszkaniowej i przemysłowej;
- 6) Obszar nr 6 – obszar krajobrazu zdegradowanego – stanowią go tereny silnie przekształcone w wyniku ingerencji człowieka, wymagające działań naprawczych.

2. Ze względów funkcjonalnych Obszary realizacji działań ochronnych nr 2 i 4 dzieli się na dwa Podobszary obejmujące:

- 1) 2A – tereny o wysokich walorach przyrodniczych;
- 2) 2B - atrakcyjne turystycznie rejony nagromadzenia walorów przyrodniczych i krajobrazowych charakterystycznych dla obszaru Parku;
- 3) 4A – tereny o pośrednich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, rejony poszukiwania rozwiązań w zakresie harmonizowania rozwoju obszaru;
- 4) 4B – tereny wzmacniania wartości kulturowych.

3. Zasięg terytorialny Obszarów i Podobszarów działań ochronnych, o których mowa w ust. 1 i ust. 2 przedstawia załącznik nr 3 do Planu.

Rozdział 4

Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu

§ 5. Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu w poszczególnych Obszarach i Podobszarach wymienionych w Rozdziale 3 zawiera załącznik nr 4 do Planu.

Rozdział 5

Obszary Parku udostępnione dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania oraz określenie sposobów korzystania z tych obszarów

§ 6. Określenie obszarów Parku udostępnionych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania oraz określenie sposobów korzystania z tych obszarów określa załącznik nr 5 do Planu.

Rozdział 6

Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych.

§ 7.1. W celu określenia ustaleń planu ochrony Parku do stosowania w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i planie zagospodarowania przestrzennego województwa wyznacza się cztery strefy i sześć podstref funkcjonalnych:

- 1) Strefę I - przyrodniczą, w ramach, której wyznacza się następujące podstrefy funkcjonalne:
 - a) Podstrefę IA - obszary o wysokich walorach przyrodniczych (zasięgiem odpowiadającą Podobszarowi działań ochronnych 2A),

b) Podstrefę IB - obszary atrakcyjne turystycznie - rejony nagromadzenia walorów przyrodniczych i krajobrazowych charakterystycznych dla obszaru Parku (zasięgiem odpowiadającą Podobszarowi działań ochronnych 2B),

2) Strefę II - zachowania powiązań przyrodniczych i krajobrazowych, w ramach której wyznacza się następujące podstrefy funkcjonalne:

a) Podstrefę IIA - obszary o wysokich walorach krajobrazowych (zasięgiem odpowiadającą Obszarowi działań ochronnych nr 3),

b) Podstrefę IIB - obszary o pośrednich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych, rejon poszukiwania rozwiązań w zakresie harmonizowania rozwoju obszaru (zasięgiem odpowiadającą Podobszarowi działań ochronnych 4A),

3) Strefę III - aktywności ekonomicznej i koncentracji osadnictwa (zasięgiem odpowiadającą Obszarowi działań ochronnych nr 5),

4) Strefę IV - działań zachowawczych, rekultywacyjnych i rewitalizacyjnych, w ramach której wyznacza się następujące podstrefy funkcjonalne:

a) Podstrefę IVA - obszary wzmocnienia wartości kulturowych (zasięgiem odpowiadającą Podobszarowi działań ochronnych 4B),

b) Podstrefę IV B - obszary ograniczania negatywnego oddziaływania na otoczenie (zasięgiem odpowiadającą Obszarowi działań ochronnych nr 6).

2. Zasięg terytorialny Stref i Podstref funkcjonalnych o których mowa w § 7.1 przedstawia załącznik nr 3 do Planu.

3. W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Podstrefie IA w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i planie zagospodarowania przestrzennego województwa:

1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:

a) zachowawczą ochronę walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych,

b) określenie terenów rolnych z zakazem zabudowy,

c) utrzymanie i odtwarzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,

2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:

a) dopuszczających budowę i rozbudowę obiektów kubaturowych,

b) dopuszczających realizowanie zabudowy zagrodowej poza działkami siedliskowymi wyznaczonymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w momencie wejścia w życie Planu,

c) dopuszczających prowadzenie linii napowietrznych energetycznych i telekomunikacyjnych przez tereny leśne i zespoły skałkowe,

d) związanych z lokalizowaniem nowych dróg publicznych (z zastrzeżeniem pkt. i, j),

e) związanych z lokalizowaniem obiektów obsługi ruchu turystycznego,

f) związanych z lokalizowaniem obiektów sportowych i rekreacyjnych (związanych z aktywnym wypoczynkiem),

g) związanych z lokalizowaniem parkingów,

h) związanych z lokalizowaniem obiektów stanowiących dominantę oraz obiektów nie nawiązujących do tradycji lokalnych i cech charakterystycznych dla zabudowy miejscowej,

i) związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym z wyłączeniem inwestycji liniowych, których z przyczyn technicznych nie można realizować poza podstrefą,

j) związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu lokalnym lub ich elementów, dla których istnieją możliwości lokalizacyjne poza Podstrefą,

k) dopuszczających zalesianie łąk, pól i nieużytków poza granicą rolno – leśną,

l) dopuszczających wydobywanie kopalin,

ł) dopuszczających organizowanie imprez masowych,

m) związanych z lokalizowaniem miejsc składowania i unieszkodliwiania odpadów,

n) dopuszczających zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne zagrażające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych.

- 3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:
- a) lokalizację liniowych inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu lokalnym lub ich elementy, dla których nie istnieją możliwości lokalizacji poza Podstrefą,
 - b) lokalizację liniowych inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym, których z przyczyn technicznych nie można realizować poza Podstrefą,
 - c) lokalizację ekstensywnego zagospodarowania rekreacyjno - turystycznego niezagrożące właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych, takiego jak: ścieżki spacerowe, rowerowe, hippiczne, ścieżki dydaktyczne i edukacyjne, punkty widokowe, postojowe itp.
 - d) realizację zabudowy zagrodowej na działkach siedliskowych wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w momencie wejścia w życie Planu.

4. W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Podstrefie IB w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i planie zagospodarowania przestrzennego województwa:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
 - a) ochronę walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych,
 - b) określenie terenów rolnych z zakazem zabudowy,
 - c) utrzymanie i odtworzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:
 - a) dopuszczających budowę obiektów kubaturowych, w tym także zabudowy zagrodowej,
 - b) dopuszczających rozbudowę istniejących obiektów kubaturowych, a także zmiany sposobu użytkowania tych obiektów i ich otoczenia w sposób odbiegający od zasad ochrony przyjętych dla tej Podstrefy,
 - c) dopuszczających prowadzenie linii napowietrznych energetycznych i telekomunikacyjnych przez tereny rezerwatów, tereny leśne i zespoły skałkowe,
 - d) związanych z lokalizowaniem nowych dróg publicznych (z zastrzeżeniem pkt. j),
 - e) związanych z lokalizowaniem parkingów, z wyłączeniem wskazanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obrzeży Podstrefy i bezpośredniego sąsiedztwa istniejących dróg publicznych,
 - f) związanych z lokalizowaniem kubaturowych obiektów obsługi ruchu turystycznego,
 - g) związanych z lokalizowaniem obiektów sportowych,
 - h) związanych z lokalizowaniem obiektów stanowiących dominantę oraz obiektów nie nawiązujących do tradycji lokalnych i cech charakterystycznych dla zabudowy miejscowej,
 - i) związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym,
 - j) związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu lokalnym lub ich elementów, dla których istnieją możliwości lokalizacyjne poza Podstrefą,
 - k) dopuszczających wydobywanie kopalin,
 - l) dopuszczających organizowanie imprez masowych
 - m) związanych z lokalizowaniem miejsc składowania i unieszkodliwiania odpadów,
 - n) dopuszczających zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne zagrażające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych.
- 3) Dopuszcza stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących lokalizację urządzeń obsługi ruchu turystycznego takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, ścieżki dydaktyczne i edukacyjne, stałe miejsca ogniskowe, trasy wspinaczkowe oraz ściany wspinaczkowe, punkty widokowe, postojowe, kosze na śmieci itp.,

5. W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Podstrefie IIA w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i planie zagospodarowania przestrzennego województwa:

1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:

- a) ochronę walorów krajobrazowych i kulturowych,
- b) określenie terenów rolnych z zakazem zabudowy,
- c) utrzymanie i odtworzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- d) realizację nowego budownictwa zagrodowego na nowych działkach siedliskowych w sposób nawiązujący do tradycji lokalnej - zapewniając zachowanie jego charakterystycznych cech związanych z:
 - dachami dwuspadowymi symetrycznymi i wielospadowymi z kalenicą, z ewentualnymi naczółkami i przycółkami, minimalnym wysięgu okapu i wiatrownic poza ścianę szczytową, nie mniejszym niż 60 cm, jednorodnymi formami dachu w całym budynku (nad gankami i przybudówkami), pokryciem - dachówką lub materiałami dachówkopodobnymi. Lukarnami o jednakowym kącie nachylenia, takim samym jak głównych połaci, dachami lukarn występującymi na jednej połaci dachowej niełączącymi się.
 - preferowanym wydłużonym, prostokątnym rzutem poziomym budynku, z ewentualnymi gankami i podcieniami,
 - wyraźnie zaakcentowanymi poziomami okapu i cokołu (np.: poprzez zróżnicowanie kolorystyki i faktur) a także odcięciem dachu na linii okapu od ściany szczytowej.
 - kolorystyką obiektów kubaturowych zachowującą ciemne barwy dachu (brąz, czerwień, szarość, czarny), elewacjami zharmonizowanymi z dachem i z zastosowaniem naturalnych faktur (zwłaszcza drewnianych, kamiennych, murowanych), kolorystyką kominów i innych elementów na dachu stonowaną z kolorystyką dachu.
- e) realizację nowego budownictwa mieszkalnego w obrębie istniejącej działki siedliskowej w sposób nawiązujący do tradycji lokalnej - zapewniając zachowanie wymienionych w pkt. d) charakterystycznych cech oraz niżej wymienionych tradycyjnych rozwiązań polegających na zastosowaniu:
 - dachów dwuspadowych symetrycznych i wielospadowych z kalenicą, o kącie nachylenia połaci 30-45 stopni,
 - maksymalną wysokość budynku: do 12 m, licząc od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku lub jego części, znajdującym się na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku, do kalenicy dachu,
 - horyzontalnego kształtu bryły budynku – szerokość traktu określającego maksymalną dopuszczalną rozpiętość dachu mierzoną po zewnętrznych krawędziach ścian max. 9,5 m,
 - powierzchni biologicznie czynnej: dla działki o powierzchni do 1000 m² - min 45 % powierzchni całkowitej; dla działki o powierzchni powyżej 1000 m² - min. 60 % powierzchni całkowitej,
- f) dla istniejących w obrębie działki siedliskowej obiektów kubaturowych mieszkalnych przeznaczonych do rozbudowy i nadbudowy – zapewnienie zachowania tradycji lokalnej i cech charakterystycznych wymienionych w pkt. e) oraz:
 - dachów dwuspadowych symetrycznych i wielospadowych z kalenicą, o kącie nachylenia połaci 30-45 stopni,
 - maksymalną wysokość budynku: do 12 m, licząc od poziomu terenu przy najniższym położonym wejściu do budynku lub jego części, znajdującym się na pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku, do kalenicy dachu,
 - horyzontalnego kształtu bryły budynku,
- g) w nowym budownictwie gospodarczym i gospodarczo - garażowym – zapewnienie zachowania tradycji lokalnej i cech charakterystycznych takich jak:

- dachy o kącie nachylenia połaci 30-45 stopni, min. wysięg okapu i wiatrownic poza ścianę szczytową nie mniejszym niż 60 cm, pokryciu dachu - dachówką lub materiałami dachówkopodobnymi,
- wysokość budynku - równa jednej kondygnacji,
- kształt bryły - preferowany horyzontalny,
- rzut poziomy - preferowany prostokątny,
- kolorystyka - zapewniająca ciemne barwy dachu (brąz, czerwień, szarość - czarne), elewacje zharmonizowane z dachem i z zastosowaniem naturalnych faktur (zwłaszcza drewnianych, kamiennych, murowanych), kolorystyka kominów i innych elementów na dachu stonowana z kolorystyką dachu.

2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:

- a) dopuszczających budowę i rozbudowę kubaturowych obiektów budowlanych (z zastrzeżeniem pkt. c),
- b) dopuszczających prowadzenie linii napowietrznych energetycznych i telekomunikacyjnych przez tereny rezerwatów, tereny leśne i zespoły skałkowe,
- c) dopuszczających realizowanie zabudowy zagrodowej poza działkami siedliskowymi wyznaczonymi w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- d) związanych z lokalizowaniem obiektów stanowiących dominantę oraz obiektów nie nawiązujących do tradycji lokalnych i cech charakterystycznych dla zabudowy miejscowej,
- e) związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym, z wyjątkiem liniowych inwestycji infrastrukturalnych, których z przyczyn technicznych nie można realizować poza podstrefą,
- f) dopuszczających wydobywanie kopalin,
- g) związanych z lokalizowaniem miejsc składowania i unieszkodliwiania odpadów,
- h) dopuszczających zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne zagrażające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych (z zastrzeżeniem pkt 3. lit. i)

3) Dopuszcza się stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:

- a) lokalizację liniowych inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu lokalnym lub ich elementów, dla których nie istnieją możliwości lokalizacji poza Podstrefą,
- b) lokalizację liniowych inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym, których z przyczyn technicznych nie można realizować poza Podstrefą,
- c) lokalizację urządzeń obsługi ruchu turystycznego, takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, motorowej, hippicznej, stałe miejsca ogniskowe, trasy wspinaczkowe oraz ściany wspinaczkowe, kosze na śmieci itp.,
- d) lokalizację inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu lokalnym,
- e) organizowanie imprez masowych,
- f) zakładanie stawów i hodowlę ryb,
- g) realizację zabudowy zagrodowej na działkach siedliskowych wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- h) zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne niezagrażające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych.
- i) zagospodarowanie rekreacyjno-turystyczne zagrażające właściwemu stanowi gatunków i siedlisk przyrodniczych, jeśli nie ma możliwości ich zlokalizowania poza Podstrefą, a interes społeczny przemawia za ich realizacją, jednocześnie w rozwiązaniach planistycznych przewidziano działania kompensacyjne.

6. W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Podstrefie IIB w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz

w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i planie zagospodarowania przestrzennego województwa:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących:
 - a) realizację nowego budownictwa mieszkalnego, zagrodowego, letniskowego oraz rekreacyjnego w sposób nawiązujący do tradycji lokalnej: zapewniając zachowanie jego charakterystycznych cech określonych odpowiednio w ust. 5 pkt. 1 lit. d i e,
 - b) dla istniejących obiektów kubaturowych mieszkalnych, rekreacyjnych i letniskowych przeznaczonych do rozbudowy i nadbudowy – zapewnienie zachowania tradycji lokalnej i cech charakterystycznych określonych w podpunkcie a),
 - c) w nowym budownictwie użyteczności publicznej (np. kościoły, szkoły, sklepy, hotele itp.) – zapewnienie zachowania tradycji lokalnej i cech charakterystycznych wymienionych w podpunkcie a) oraz:
 - dachów dwuspadowych, symetrycznych i wielospadowych z kalenicą, o kącie nachylenia połaci 10-45 stopni,
 - wysokości budynku harmonijnie wkomponowanej w teren,
 - horyzontalnego kształtu bryły
 - d) w nowym budownictwie gospodarczym i gospodarczo - garażowym zapewnienie zachowania tradycji lokalnej i cech charakterystycznych takich jak:
 - dachy o kącie nachylenia połaci 30-45 stopni, minimalny wysięg okapu i wiatrownic poza ścianę szczytową nie może być mniejszy niż 60 cm, pokrycie dachu: dachówką lub materiałami dachówkopodobnymi.
 - wysokość budynku – równej jednej kondygnacji,
 - horyzontalny kształt bryły,
 - prostokątny rzut poziomy,
 - kolorystyka - zapewniająca ciemne barwy dachu (brąz, czerwień, szarość, czarny), elewacje zharmonizowane z dachem i z zastosowaniem naturalnych faktur (zwłaszcza drewnianych, kamiennych, murowanych), kolorystyka kominów i innych elementów na dachu stonowana z kolorystyką dachu.
- 2) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:
 - a) dopuszczających realizowanie zabudowy mieszkaniowej w sposób rozproszony,
 - b) związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym z wyłączeniem inwestycji liniowych, których z przyczyn technicznych nie można realizować poza podstrefą,
 - c) dopuszczających wydobycie kopalin na powierzchni powyżej 2 ha lub w ilości przekraczającej 20.000 m³/rok.
- 3) Dopuszcza stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1 i 2, w szczególności przewidujących:
 - a) lokalizację urządzeń obsługi ruchu turystycznego takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, motorowej, hippicznej, stałe miejsca ogniskowe, trasy wspinaczkowe oraz ściany wspinaczkowe, ścieżki dydaktyczne i edukacyjne, punkty widokowe i postojowe itp.,
 - b) lokalizację parkingów,
 - c) lokalizację obiektów obsługi ruchu turystycznego (kubaturowych) i obiektów sportowych,
 - d) inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu lokalnym,
 - e) liniowe inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu ponadlokalnym, których z przyczyn technicznych nie można realizować poza Podstrefą,
 - f) realizację inwestycji związanych z rolnictwem: gospodarstwa rolne, usługi, przetwórstwo, produkcja na rzecz rolnictwa itp.,
 - g) realizację budownictwa mieszkaniowego,
 - h) realizację zabudowy letniskowej i rekreacyjnej,
 - i) wydobycie kopalin na powierzchni do 2 ha i w ilości nie przekraczającej 20.000 m³/rok,
 - j) organizowanie imprez masowych.

7. W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Strefie III w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i planie zagospodarowania przestrzennego województwa:

- 1) Nakazuje się stosowanie rozwiązań planistycznych przewidujących realizację nowego budownictwa w sposób nawiązujący do tradycji lokalnej - zapewniając zachowanie cech charakterystycznych określonych w ust. 4 pkt. 1 oraz ust. 5 pkt 1 lit. c i d.
- 2) Dopuszcza stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1, w szczególności przewidujących:
 - a) lokalizację urządzeń obsługi ruchu turystycznego takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, motorowej, hippicznej, stałe miejsca ogniskowe, trasy wspinaczkowe oraz ściany wspinaczkowe, ścieżki dydaktyczne i edukacyjne, punkty widokowe i postojowe, kosze na śmieci itp.,
 - b) lokalizację parkingów,
 - c) lokalizację obiektów obsługi ruchu turystycznego (kubaturowych) i obiektów sportowych,
 - d) inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu lokalnym,
 - e) liniowe inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu ponadlokalnym,
 - f) realizację inwestycji związanych z rolnictwem: zagrody, usługi, przetwórstwo, produkcja na rzecz rolnictwa,
 - g) realizację budownictwa mieszkaniowego,
 - h) zabudowę letniskową i rekreacyjną,
 - i) inwestycje związane z usługami, przetwórstwem,
 - j) wydobywanie kopalin na powierzchni do 2 ha i w ilości nieprzekraczającej 20.000 m³/rok,
 - k) organizowanie imprez masowych.

8. W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Podstrefie IVA w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i planie zagospodarowania przestrzennego województwa:

- 1) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych:
 - a) związanych z lokalizowaniem zabudowy letniskowej,
 - b) związanych z lokalizowaniem inwestycji infrastrukturalnych o znaczeniu ponadlokalnym,
 - c) związanych z lokalizowaniem miejsc składowania i unieszkodliwiania odpadów,
- 2) Dopuszcza stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1, w szczególności przewidujących:
 - a) lokalizowanie urządzeń obsługi ruchu turystycznego takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, stałe miejsca ogniskowe, trasy wspinaczkowe oraz ściany wspinaczkowe, ścieżki dydaktyczne i edukacyjne, punkty widokowe i postojowe, kosze na śmieci itp.,
 - b) lokalizację parkingów,
 - c) lokalizację obiektów obsługi ruchu turystycznego (kubaturowych) i obiektów sportowych,
 - d) inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu lokalnym,
 - e) organizowanie imprez masowych.

9. W celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych w Podstrefie IVB w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i planie zagospodarowania przestrzennego województwa:

- 1) Zakazuje się stosowania rozwiązań planistycznych przewidujących wydobywanie kopalin na powierzchni powyżej 2 ha lub w ilości przekraczającej 20.000 m³/rok,
- 2) Dopuszcza stosowanie innych rozwiązań planistycznych, niż określone w pkt 1, w szczególności przewidujących:

- a) lokalizację urządzeń obsługi ruchu turystycznego takich jak np.: szlaki turystyki pieszej i rowerowej, motorowej, hippicznej, stałe miejsca ogniskowe, trasy wspinaczkowe oraz ściany wspinaczkowe, ścieżki dydaktyczne i edukacyjne, punkty widokowe i postojowe, kosze na śmieci itp.,
- b) lokalizację parkingów,
- c) lokalizację obiektów obsługi ruchu turystycznego (kubaturowych) i obiektów sportowych,
- d) inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu lokalnym,
- e) liniowe inwestycje infrastrukturalne o znaczeniu ponadlokalnym,
- f) realizację inwestycji zwianych z rolnictwem: gospodarstwa rolne, usługi, przetwórstwo, produkcja na rzecz rolnictwa,
- g) realizację budownictwa mieszkaniowego,
- h) realizację zabudowy letniskowej i rekreacyjnej,
- i) realizację inwestycji zwianych z usługami, przetwórstwem, produkcją,
- j) wydobycie kopalin na powierzchni do 2 ha i w ilości nieprzekraczającej 20.000 m³/rok,
- k) organizowanie imprez masowych.

**PRZYRODNICZE, SPOŁECZNE I GOSPODARCZE UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELÓW OCHRONY
PRZYRODY PARKU**

Lp.	Rodzaj uwarunkowania	Elementy i cechy charakterystyczne uwarunkowania
1.	Uwarunkowania przyrodnicze	<ol style="list-style-type: none">1. Zróżnicowana rzeźba terenu – pofalowana wierzchowina wapienna z wapiennymi ostańcami, obniżenia dolinne tzw. suche doliny oraz polja, doliny rzek, krawędzie progów od strony zachodniej i wschodniej;2. Budowa geologiczna – skały przepuszczalne, gliny polodowcowe, ropy, piaski czwartorzędowe;3. Struktura gleb – przewaga gleb klasy IV- VI;4. Poziom opadów atmosferycznych – średnioroczna suma opadów wynosi 600-700 mm;5. Długość okresu wegetacyjnego – 200-210 dni;6. Długość utrzymywania się pokrywy śnieżnej średnio wynosząca 80-100 dni;7. Stan ekologiczny rzek – wody III - V klasy,8. Stan ochrony siedlisk przyrodniczych i populacji gatunków roślin zwierząt i grzybów;9. Duże tempo naturalnej sukcesji;10. Zgodność zbiorowisk leśnych z siedliskiem;11. Skład i rozmieszczenie na terenie parku gatunków flory i fauny;12. Przebieg głównych szlaków migracji zwierząt.
2.	Uwarunkowania społeczne	<ol style="list-style-type: none">1. Gęstość zaludnienia średnio 70-103 osób/ km²,2. Struktura demograficzna ludności,3. Proces odchodzenia od rolniczych źródeł utrzymania,4. Proces zmiany produkcyjnej funkcji wsi na funkcję rekreacyjną oraz zaplecza ośrodków miejskich,
3.	Uwarunkowania gospodarcze	<ol style="list-style-type: none">1. Agrarno - usługowy charakter głównych źródeł utrzymania mieszkańców Parku i konieczność poszukiwania pozarolniczych źródeł utrzymania.2. Konieczność zapewnienia warunków rozwoju społeczno – gospodarczego gmin położonych w granicach Parku, zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego w tym:<ol style="list-style-type: none">a) rozwoju zabudowy mieszkaniowej,b) możliwości eksploatacji surowców naturalnych,c) rozwoju infrastruktury liniowej regionalnej i ponad regionalnej,d) rozwój pozarolniczych źródeł utrzymania,

		<p>e) antropopresja wynikająca z sąsiedztwa z dużymi ośrodkami miejskimi - aglomeracja śląska i częstochowska,</p> <p>3. Degradacja tradycyjnych układów krajobrazowo - przestrzennych miejscowości charakterystycznych dla terenu Parku polegająca na:</p> <p>a) zmianie struktury użytkowania gruntów w kierunku ich odłogowania, zalesiania lub zabudowy</p> <p>b) dużym rozproszeniu zabudowy,</p> <p>c) zaniku lokalnych, tradycyjnych form architektonicznych – charakterystycznych dla terenu Jury i unifikacja zabudowy do form i wzorców powszechnie stosowanych w skali kraju,</p>
--	--	--

IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ ICH SKUTKÓW ORAZ OKREŚLENIE SPOSOBÓW ICH ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA

Charakterystyka zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczenia zagrożeń - wdrażany w ramach współdziałania Służb Parków Krajobrazowych, Organów Ochrony Przyrody, samorządów, Administracji Lasów Państwowych oraz właścicieli nieruchomości i użytkowników terenu Parku
<p>Zmiany antropogeniczne w siedliskach: zanikanie stanowisk i siedlisk rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt, zanikanie i fragmentacja cennych zbiorowisk roślinnych terenów otwartych (łąki, murawy kserotermiczne, naskalne i napiaskowe) i ekotonowych (polany, czyżnie).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwentaryzacja i monitoring stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych. 2. Czynna ochrona gatunków i ich siedlisk m.in. poprzez wycinę, wykaszanie, odkrzaczenie, wypas. 3. Tworzenie nowych obszarów i obiektów chronionych na terenie Parku oraz w uzasadnionych przypadkach powiększenie już istniejących. 4. Utrzymanie i ochrona istniejących powiązań – korytarzy ekologicznych. 5. Zachowanie terenów otwartych: eksponowanych widokowo, wzgórz ostańcowych, pasów przydrożnych itp. 6. Wdrażanie i promocja ekstensywnego rolnictwa oraz programów rolno-środowiskowych.
<p>Dewastacja środowiska przyrodniczego, w tym krajobrazu, przez działalność prowadzoną w zakresie gospodarki rolnej polegającą na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dużej powierzchni odłogów i ugorów powodujących zmianę dotychczasowych warunków siedliskowych i prowadzących do zanikania cennych gatunków roślin chronionych; 2) intensywnej sukcesji naturalnej zagrażającej cennym 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Promowanie programów rolno-środowiskowych. 2. Ochronę przez odpowiednie zapisy w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego cennych krajobrazowo i przyrodniczo, (na których występują siedliska, zbiorowiska i gatunki chronione i rzadkie) fragmentów łąk przed zalesianiem i zmianą ich użytkowania na grunty orne. 3. Stosowanie zabiegów typowych dla ekstensywnego rolnictwa: koszenie,

<p>ekosystemom półnaturalnym wynikającej z zaprzestania uprawy;</p> <p>3) niszczeniu zadrzewień i zakrzewień śródpolnych prowadzących do stepowienia obszaru Parku.</p>	<p>okresowy wypas.</p> <p>4. Powrót do gospodarki hodowlano-pasterskiej.</p> <p>5. Niedopuszczanie do usuwania zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz ich odtwarzanie, przez wprowadzenie odpowiednich zapisów w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego</p>
<p>Eksploatacja surowców mineralnych (wapienia i piasku): niszczenie i zagrożenie cennych siedlisk oraz dewastacja krajobrazu</p>	<p>1. Wyeliminowanie nielegalnego pozyskania surowców mineralnych,</p> <p>2. Rekultywacja istniejących i nieczynnych oraz nielegalnych kamieniołomów i wyrobisk eksploatacji piasku,</p> <p>3. Udostępnienie turystyczno-rekreacyjne atrakcyjnych obszarów np.: Pustynia Siedlecka,</p> <p>4. Dopuszcza się hobbystyczne pozyskiwanie skamielin w miejscach wyznaczonych przez Dyrektora Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego.</p>
<p>Dewastacja środowiska przyrodniczego w tym krajobrazu przez działalność prowadzoną w zakresie gospodarki leśnej i zadrzewieniowej polegającą na:</p> <p>1) wycince fragmentów lasu o cechach naturalnych – szczególnie fragmentów buczyn rosnących w rejonie nagromadzenia ostańców skalnych;</p> <p>2) zalesianiu nieużytków w miejscach otwarć widokowych;</p> <p>3) wprowadzaniu monokultur oraz zadrzewień pasowych powodujących dysharmonię krajobrazową, przesłaniających wartościowe obiekty;</p> <p>4) niszczeniu drzew w ramach tzw. prac pielęgnacyjnych przy liniach wysokiego napięcia, drogach i innych liniowych elementach infrastrukturalnych;</p>	<p>1. Ograniczenie cięć i usuwania starych drzew.</p> <p>2. Polityka zalesień sprzyjająca zachowaniu bądź odtwarzaniu bioróżnorodności kompleksów leśnych, przy uwzględnieniu potrzeb ochrony unikatowych wartości środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu.</p> <p>3. Objęcie dodatkową ochroną najcenniejszych fragmentów buczyn, grądów i borów (inne formy ochrony przewidziane w ustawie o ochronie przyrody).</p> <p>4. Wycinka monokultur oraz zadrzewień i zakrzewień pasowych powodujących dysharmonię krajobrazową, przesłaniających wartościowe obiekty.</p> <p>5. Wykonywanie cięć pielęgnacyjnych zadrzewień pasowych (wzdłuż dróg i pod liniowymi obiektami infrastrukturalnymi), cięć pielęgnacyjnych w zadrzewieniach i drzewostanach na terenie całego Parku –pod nadzorem Służb Parku (w przypadku stwierdzenia niszczenia zadrzewień i drzewostanów w wyniku nieprawidłowo przeprowadzonych cięć pielęgnacyjnych Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego podejmuje czynności wyjaśniające i kieruje sprawę do właściwych organów).</p>
<p>Zanikanie wilgotnych i podmokłych siedlisk: źródeł, lasów, łąk i nieużytków wskutek nieprawidłowych melioracji, braku małej retencji oraz wzrostu poboru wód podziemnych dla zaspokojenia potrzeb ludności miejscowej i produkcji</p>	<p>1. Zmniejszenie odpływu wód powierzchniowych z terenu Parku przez wdrażanie, przez samorządy programów małej retencji w tym retencji naturalnej.</p> <p>2. Tworzenie zadrzewień i zakrzewień ochronnych wokół cieków.</p>

wody mineralnej	<ol style="list-style-type: none"> 3. Likwidacja i rekultywacja istniejących nielegalnych wyrobisk. 4. Popularyzacja racjonalnego gospodarowania wodą na terenie Parku, szczególnie w zakresie jej poboru do celów komercyjnych.
Ekspansja obcych gatunków roślin.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaprzestanie sadzenia tych gatunków w lasach i poza nimi. 2. Poza terenami zieleni urządzonej usuwanie gatunków obcych i zastępowanie ich gatunkami rodzimymi. 3. Stopniowe usuwanie samosiewów i nalotu gatunków obcych i zastępowanie ich gatunkami rodzimymi. 4. Prowadzenie nasadzeń gatunkami zgodnymi z siedliskiem
Presja chaotycznego, „dzikiego” budownictwa mieszkaniowego i letniskowego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dopuszczalnej strefy zabudowy mieszkaniowej i letniskowej. 2. Wyznaczenie stref dopuszczających zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego - zgodnie z planem ochrony Parku. 3. Monitorowanie nielegalnej zabudowy i zgłaszanie zauważonych nieprawidłowości właściwym organom.
Rozpraszenie miejskiej zabudowy mieszkaniowo-usługowej na tereny o wyróżniających się walorach krajobrazowo-przyrodniczych (wzgórza ostańcowe, tereny eksponowane widokowo, doliny i lasy, tworzenie zabudowy ulicowej).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona historycznego układu przestrzennego miejscowości, 2. Kształtowanie harmonijnego krajobrazu współczesnego i form zabudowy związanej z otoczeniem. 3. Wpisanie w studiach uwarunkowań i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w Podstrefach II A i IIB obowiązku realizacji zabudowy mieszkaniowej i usługowej w stylu nawiązującym do regionalnych wzorców i tradycji. Preferowanie budynków parterowych z poddaszem lub jednopiętrowych; połacie dachowe dwu lub czterospadowe; kąt nachylenia połaci dachowych 30-45°; wysokość od poziomu terenu do kalenicy 8-9 m; kolor ścian: jasny, pastelowy; kolor dachu: czerwony, brązowy, ciemny; pokrycie dachu: dachówka lub materiały imitujące; przy wznoszeniu budynków użycie tradycyjnych materiałów budowlanych takich jak wapień, drewno. 4. Utrzymanie skali dotychczasowych układów osadniczych i ograniczenie rozproszenia zabudowy poprzez porządkowanie i uzupełnianie istniejących układów przestrzennych.
Dewastacja zabytkowych obiektów. Zanikanie tradycyjnych form budownictwa regionalnego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwentaryzacja i monitoring budownictwa regionalnego Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej oraz objęcie najcenniejszych obiektów ochroną konserwatorską.

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Działania polegające na zachowaniu i odrestaurowaniu starych zabudowań poprzez ich adaptację na cele zgodne z funkcjami Parku (letniskowe, agroturystyczne).
Presja inwestycji rekreacyjno-turystycznych o charakterze masowym.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja inwestycji turystycznych o charakterze masowym w strefach funkcjonalnych do tego celu wyznaczonych w planie ochrony Parku: Strefie III, Podstrefa IIB i Podstrefie IV B. 2. Opiniowanie inwestycji rekreacyjno-turystycznych w zakresie celów ochrony Parku przez Dyrektora Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. 3. Promowanie gospodarstw agroturystycznych.
Dewastacja środowiska przyrodniczego w tym krajobrazu przez działalność prowadzoną w zakresie turystyki i rekreacji polegającą na: <ol style="list-style-type: none"> 1) wzmożonej penetracji turystycznej terenu w zakresie wypoczynku weekendowego; 2) chaotycznym udostępnianiu obszaru Parku do celów rekreacyjno-turystycznych – brak koordynacji działań poszczególnych podmiotów na obszarze Parku 3) uprawianiu sportów motorowych (samochody terenowe, motocykle motokrosowe, pojazdy ATV) w obszarach do tego nieprzeznaczonych; 4) uprawianiu sportów ekstremalnych oraz niekontrolowanej penetracji jaskiń. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitoring i ukierunkowanie ruchu turystycznego zgodnie z odpornością na dewastację poszczególnych obszarów Parku. 2. Koordynacja udostępnienia obszaru Parku i jego otuliny do celów rekreacyjno-turystycznych przez Dyrektora i Służbę Parku. 3. Uporządkowanie i ukierunkowanie uprawiania sportów motorowych (samochody terenowe, motocykle, quady), wyznaczenie odpowiedniego do tego celu miejsca na terenie Parku lub poza nim, a w uzasadnionych przypadkach wyeliminowanie z terenu Parku. 4. Ograniczone udostępnianie jaskiń oraz ostańców skalnych. 5. Umieszczanie tablic informacyjnych. 6. Działania edukacyjne wśród interesariuszy.
Niewłaściwa lokalizacja niektórych elementów infrastruktury technicznej (napowietrzne linie energetyczne wysokiego napięcia, stacje radiowo–telewizyjne i radiowo – telefoniczne): dewastacja walorów krajobrazowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lokalizowanie technicznych dominant krajobrazowych poza obszarem Parku. 2. Redukcja istniejących i ograniczenie projektowanych masztów przekaźnikowych poprzez kumulowanie nadajników kilku operatorów na jednym maszcie. 3. Ograniczenie sieci napowietrznych linii elektroenergetycznych. 4. Opiniowanie przez Dyrektora Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego lokalizacji inwestycji w zakresie realizacji celów ochrony Parku.

<p>Nieuporządkowana gospodarka ściekami i odpadami w tym brak kontroli w zakresie gromadzenia i odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków. 2. Monitorowanie i rekultywacja dołów powyrobiskowych z dzikimi wysypiskami śmieci. 3. Wyeliminowanie z terenu Parku miejsc składowania i unieszkodliwiania odpadów i lokalizacja ich na terenie otuliny Parku, a w uzasadnionych przypadkach również poza nią. 3. Wdrożenie systemu kontroli w zakresie gromadzenia i odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów na obszarze otuliny Parku
<p>Zaśmiecenie terenu Parku wzdłuż szlaków komunikacyjnych w pobliżu atrakcji turystycznych. Występowanie nielegalnych wysypisk śmieci.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Monitorowanie i likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci. 2. Współpraca Służby Parku z samorządami i organami ścigania. 3. Edukacja w zakresie gospodarki odpadami.
<p>Niekontrolowany ruch pojazdów silnikowych, nielegalne miejsca parkingowe: erozja stoków, dewastacja muraw i terenów leśnych związana między innymi z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ruchem tranzytowym w sąsiedztwie dróg krajowych i wojewódzkich; 2) ruchem sobotnio – niedzielnym, w tym parkowanie pojazdów w lasach; 3) ruchem lokalnym - związanym z dojazdami do posesji. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nadzór Służby Parków nad wyznaczaniem i organizacją parkingów i miejsc postoju. 2. Monitorowanie szlaków oraz miejsc będących pod największą presją. 3. Umieszczanie tablic informacyjnych, zakazu ruchu pojazdów mechanicznych oraz oznakowanie dróg leśnych i szlaków umożliwiających ruch kołowy w Parku.
<p>Realizacja inwazyjnych prac badawczych trwale zmieniających podmiot badania lub go niszczące realizowane w sposób chaotyczny, nieuwzględniające celów ochrony Parku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) realizowane w sposób służący zaspokojeniu potrzeb poznawczych danego naukowca a nie realizacji celów ochrony Parku, 2) niespójność prac realizowanych przez organy, służby ochrony przyrody, instytucje naukowo – badawcze oraz inne zaangażowane podmioty skutkujące chaosem poczynań w tym zakresie i częstokroć niepowetowanymi stratami w zakresie poznawczym. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja prac naukowo- badawczych na terenie parku zgodnie z kartami tematu opracowanymi do dokumentacji do projektu planu ochrony. 2. Koordynacja i uzyskiwanie opinii Służb Parku (w zakresie zgodności z dokumentacją do projektu planu i zapisami planu ochrony Parku), co do wydawanych przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pozwoleń na prowadzenie prac naukowo-badawczych.

Konflikt interesów pomiędzy wyznaczonymi celami ochrony na terenie Parku a świadomością ekologiczną jego mieszkańców.	<ol style="list-style-type: none">1. Wdrożenie programu edukacji ekologicznej pod kątem zrozumienia wspólnoty interesów i współdziałania miejscowej ludności i użytkowników obszaru na rzecz poprawy warunków życia oraz ochrony unikalnych walorów terenu.2. Edukacja społeczeństwa pod kątem możliwości uzupełnienia źródeł dochodów z rozwoju turystyki (propagowanie produktów lokalnych, wytwórczości rzemieślniczej, współodpowiedzialności regionalnej itp.).
--	---

OKREŚLENIE ZAKRESU PRAC ZWIĄZANYCH Z OCHRONĄ PRZYRODY I KSZTAŁTOWANIEM KRAJOBRAZU

Obszar nr 1 – Obszar krajobrazu podlegający niewielkiej antropopresji	
Działania ochronne	Ochrona czynna: utrzymanie w dotychczasowym użytkowaniu oraz wykonywanie czynności ochronnych związanych z ochroną zachowawczą (częściową i ścisłą) i dla celów naukowych i eksperymentalnych.
Najcenniejsze obiekty w Obszarze	Rezerwaty przyrody.
Prace przygotowawcze – umożliwiające określenie zabiegów ochronnych i miejsc ich realizacji	Wyznaczenie fragmentów objętych ochroną ścisłą oraz wyznaczenie fragmentów i opracowanie zakresu ochrony czynnej w oparciu o wytyczne do ochrony gatunków, siedlisk i obiektów przyrody nieożywionej
Określenie technicznego zakresu prac realizacyjnych	Praktyczna ochrona ścisła i/lub czynna – realizowana zgodnie z planem ochrony danej formy ochrony, lub przy jego braku z zakresem zadań ochronnych, a przy ich braku, z wytycznymi określonymi w ramach przygotowania proponowanych zabiegów.
Obszar 2 – Obszar krajobrazu podlegający częściowej antropopresji	
Podobszar nr 2A – Obszary o wysokich walorach przyrodniczych	
Działania ochronne	1. Utrzymanie gruntów w dotychczasowym użytkowaniu; ekstensywna gospodarka rolna – głównie hodowla realizowana w oparciu o istniejące łąki; 2. Ekstensywne zagospodarowanie turystyczne – ścieżki spacerowe, rowerowe, trasy hippiczne, punkty widokowe i postojowe, ścieżki dydaktyczne i edukacyjne, 3. Ograniczanie zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej. 4. Koordynowanie i nadzór na zakresie udostępnienia Podobszaru przez Dyrektora i Służbę Parku.
Najcenniejsze obiekty w Podobszarze	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Mstów: dolina Warty: od Jaskrowa do Mstowa (w Mstowie północna część – Góra Dobra, zachodnia część Góra Kamień), Zarzyce Duże, wschodnia część Góra Wał, Góra Miedza, Małe Góry, dolina Warty w Rajsku; na północny - wschód od Kusiat – wzgórze Skałki, Babiak, Wąwóz Małuski Jar; - Gmina Olsztyn: rejon Góra Biakło, Skałki Św. Idziego i obszar wokół, rejon rezerwatu Zielona Góra, obszar na północ od Kusiat – między Dębową Górą a wzgórzem Skałki; - Gmina Janów: Apolonka, okolice rez. Kaliszak, oddziały leśne: 167,165,176, dolina Wiercicy w Złotym Potoku;

	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Niegowa: Bukowiec, Wielka Góra, Mały Bukowiec, Starka, Grzęda Mirów – Bobolice; - Gmina Włodowice: dolina Białki Zdowskiej od Zdowa; - Gmina Żarki: Kuesta od Żarek do Jaworznika, strefa od Góry Piwnica do Kozięglówki; - Gmina Kroczyce: dolina w Jeziorkach, dolina Wodącej w Podlesicach; - Gmina Łazy: od Skałbani wąskim pasem aż do źródeł (dolina rzeki Centurii); - Gmina Ogrodzieniec: okolice źródeł Centurii;
Prace przygotowawcze – umożliwiające określenie zabiegów ochronnych i miejsc ich realizacji	<p>Rozpoznanie Podobszaru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty wstępne - proponowane do realizacji na powierzchni całego Podobszaru takie jak: <ol style="list-style-type: none"> 1) studium i typologizacja krajobrazu, 2) syntezy wartości etnograficznych, 3) syntezy zasobów archeologicznych, 4) określenie miejscowych cech tradycyjnej architektury, zabudowy wiejskiej i małomiasteczkowej. 2. Waloryzacja przyrodnicza terenów leśnych: <ol style="list-style-type: none"> 1) Gmina Olsztyn: Skały Św. Idziego. 3. Waloryzacja muraw kserotermicznych oraz muraw naskalnych: <ol style="list-style-type: none"> 1) Gmina Mstów: Góra Kamień, wschodnia część Góra Wał, Góra Miedza, Wąwóz Małuski Jar, 2) Gmina Olsztyn: rejon Góry Biakło, 3) Gmina Niegowa: Bukowiec, Mały Bukowiec, Grzęda Mirów – Bobolice. 4. Waloryzacja przyrodnicza agrocenoz. 5. Waloryzacja przyrodnicza jaskiń i schronisk. 6. Waloryzacja krajobrazowa ostańców skalnych: <ol style="list-style-type: none"> 1) Gmina Niegowa: Mirowskie Skały.
Określenie technicznego zakresu prac realizacyjnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakres prac dla ochrony nieleśnych ekosystemów wodnych i podmokłych: <ol style="list-style-type: none"> 1) unikanie wprowadzania gatunków obcych w rodzimej florze i faunie, 2) ochrona naturalnych biotopów, a szczególnie niedopuszczenie do likwidacji roślinności naturalnej, 3) ochrona wywierzysk i źródeł przez objęcie ich ochroną prawną, 4) ochrona podziemnych zasobów wód przed nadmierną eksploatacją, 5) ochrona obszarów podmokłych, w tym łąk zalewowych, dawnych zbiorników młyńskich i stawów w celu odtworzenia ekosystemów mokradłowych- terenów naturalnych stref zalewowych i retencyjnych dolin rzecznych, 6) ekstensywna gospodarka rolna prowadzona na istniejących łąkach, 7) modernizacja i odtwarzanie dawnych systemów melioracyjnych zapewniających właściwy stan stosunków wodnych (odpowiedni dla danego siedliska),

8) pozostawianie miejsc nieużytkowanych do naturalnego zarośnięcia w procesie sukcesji.

2. Zakres prac dla ochrony ekosystemów leśnych o cechach olsów i łęgów:

- 1) preferowanie drzewostanów o wyższych klasach wieku,
- 2) prowadzenie dolesień gatunkami charakterystycznymi dla danego siedliska,
- 3) unikanie wprowadzania gatunków obcych rodzimej florze i faunie,
- 4) zachowanie istniejących stosunków wodnych oraz ich odbudowa,
- 6) ograniczenie do minimum ingerencji ludzkiej w drzewostan o wyższych klasach wieku,
- 7) ochrona naturalnych biotopów, a szczególnie niedopuszczenie do likwidacji roślinności naturalnej,
- 8) pozostawianie starych drzew, jako pełniących funkcję drzew nasiennych oraz funkcję mikrosiedlisk,
- 9) utrzymywanie dużego zwarcia w nadrzecznych łęgach,
- 10) zachowanie i niedopuszczenie do niszczenia roślinności charakterystycznej dla zbiorowiska.

3. Zakres prac dla ochrony ekosystemów leśnych o cechach buczyn, grądów, borów oraz innych lasów liściastych i mieszanych:

- 1) zachowanie wielofunkcyjnego charakteru lasu poprzez utrzymanie wielofunkcyjnych i wielowiekowych drzewostanów o cechach lasu naturalnego,
- 2) oznaczanie w planach urządzania lasu najcenniejszych fragmentów lasów o charakterze naturalnym i prowadzenie w odniesieniu do nich gospodarki leśnej jak przy drzewostanach zachowawczych,
- 3) dolesienia uwzględniające ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenu,
- 4) dążenie do eliminacji zrębów zupełnych oraz stosowanie rębni umożliwiających naturalne odnowienie lasu i rozwój jego wielowarstwowej struktury
- 5) przebudowa drzewostanów sztucznego pochodzenia, zwykle sosnowych, w kierunku osiągnięcia drzewostanów mieszanych i liściastych, które będą odpowiadały warunkom glebowo – siedliskowym,
- 6) ochrona rzadkich i zagrożonych gatunków oraz ich siedlisk,
- 7) ograniczenie do minimum pozyskiwania drewna i przekształcania siedlisk w projektowanych rezerwatach,
- 8) pozostawianie starych drzew, jako pełniących funkcję drzew nasiennych oraz funkcję mikrosiedlisk,
- 9) ochrona naturalnych biotopów, a szczególnie niedopuszczenie do likwidacji roślinności naturalnej,
- 10) preferowanie drzewostanów o wyższych klasach wieku;

Buczyny: kwaśna niżowa, żyzna niżowa, żyzna sudecka i storczykowa:

- a) utrzymywanie dotychczasowej ochrony rezerwatowej,
- b) objęcie ochroną rezerwatową terenów z dużymi płatami dobrze zachowanych buczyn,
- c) przebudowa zbiorowisk zastępczych z drzewostanem sosnowym i odtwarzanie naturalnych buczyn,
- d) usuwanie z płatów buczyn gatunków obcych i niepożądanych,

- e) na płatach buczyn o pow. powyżej 1 ha należy zaprzestać usuwania martwych i zamierających drzew oraz zminimalizować działania powodujące przekształcanie siedliska,
- f) w razie stwierdzenia nadmiernego zwarcia warstwy krzewów lub koron drzew, które powodują negatywny wpływ na rosnące rzadkie i chronione gatunki roślin (np. warzucha polska) należy przerzedzać ocieniające je drzewa.

Grąd subkontynentalny:

- a) objęcie ochroną rezerwatową najcenniejszych zbiorowisk grądów,
- b) zwiększenie różnorodności biologicznej poprzez ograniczenie użytkowania płatów grądów.

Jaworzyna z jęczmikiem zwyczajnym:

- a) objęcie ochroną rezerwatową każdego zbiorowiska o powierzchni pow. 1 ha,
- b) zaniechanie jakichkolwiek cięć pielęgnacyjnych,
- c) pozostawienie wykrotów i martwych drzew,
- d) w bezpośrednim otoczeniu jaworzyn należy unikać zrębów zupełnych i częściowych,
- e) ograniczenie presji rekreacyjnej i turystycznej,
- f) niedopuszczenie do niszczenia roślinności charakterystycznej dla zbiorowiska.

4. Zakres prac dla ochrony ekosystemów otwartych: wydm, muraw, wzgórz ostańcowych z rumowiskami:

wycinka, wykaszanie, odkrzaczenie oraz wypas, prowadzone na obszarze łąk i nieużytków –w celu przeciwdziałania procesowi sukcesji na terenach otwartych gdzie występują cenne zbiorowiska.

Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi:

- a) ograniczenie presji rekreacyjnej i turystycznej,
- b) niedopuszczenie do zalesiania,
- c) stosowanie czynnej ochrony, polegającej na hamowaniu sukcesji roślinności.

Cieplolubne murawy napiaskowe:

- a) ochrona czynna - utrzymanie odpowiednich warunków siedliskowych poprzez zahamowanie procesów sukcesji wtórnej,
- b) usuwanie nalotu drzew i krzewów np. tarniny, brzozy, sosny,
- c) karczowanie drzew i krzewów,
- d) zapewnienie ekstensywnego wypasu zwierząt gospodarskich,
- d) ograniczenie presji rekreacyjnej i turystycznej.

Murawy naskalne:

- a) odsłanianie ścian eksponowanych na południe,
- b) niedopuszczenie do zacienienia terenów otwartych poprzez usuwanie drzew i krzewów,
- c) ograniczenie presji rekreacyjnej i turystycznej,

Kwietne murawy kserotermiczne:

- a) zahamowanie procesu sukcesji wtórnej poprzez usuwanie nalotu drzew i krzewów,
- b) karczowanie drzew i krzewów,
- c) zapewnienie ekstensywnego wypasu muraw przez zwierzęta gospodarskie,
- d) ograniczenie presji rekreacyjnej i turystycznej.

Rumowiska:

- a) ochrona nieczynnych kamieniołomów,
- b) ochrona istniejących stanowisk przez prowadzenie wypasu,
- c) ochrona szczelinowych zbiorowisk paproci poprzez ochronę umożliwiającą niezakłócone funkcjonowanie siedliska;
- d) niedopuszczanie do zabudowy i grodzenia wzgórz, ciągów, dróg widokowych;
- e) przeciwdziałanie niszczeniu zarośli i muraw kserotermicznych;
- f) zabezpieczenie ruin przed dewastacją;
- g) ochrona roślinności naskalnej;
- h) monitoring i inwentaryzacja rzadkich i chronionych gatunków flory i fauny;
- i) niedopuszczenie do niszczenia roślinności charakterystycznej dla zbiorowiska,
- j) ograniczenie presji rekreacyjnej i turystycznej – skoordynowane zagospodarowanie i udostępnienie.

5. Zakres prac dla ochrony ekosystemów otwartych i półotwartych o szachownicowym układzie leśno-polno-łąkowym:

- 1) bezwzględna ochrona krajobrazu polno-leśnego przez niedopuszczanie do zabudowy;
- 2) utrzymanie istniejących stosunków wodnych przez niedopuszczanie do osuszania;
- 3) zabezpieczanie najcenniejsze fragmentów łąk przed zalesianiem i zmianą ich użytkowania na grunty orne;
- 4) stosowanie zabiegów typowych dla ekstensywnego rolnictwa: koszenie, okresowy wypas;
- 5) niedopuszczanie do usuwania zadrzewień śródpolnych;
- 6) utrzymanie mozaiki krajobrazu;
- 7) maksymalne ograniczenie nawożenia mineralnego i środków chemicznej ochrony roślin w celu ograniczenia nadmiernego dopływu miogenów i zmiany składu gatunkowego zbiorowisk;
- 8) powrót do gospodarki hodowlano-pasterskiej;
- 9) ograniczenie presji rekreacyjnej i turystycznej przez realizację skoordynowanego zagospodarowania i udostępnienia terenu.
- 10) promowanie programów rolno-środowiskowych;
- 11) edukacja ekologiczna w zakresie rolnictwa ekstensywnego i ekologicznego.

6. Zakres prac dla ochrony ekosystemów jaskiń:

- 1) opracowanie indywidualnego systemu ochrony jaskiń, w taki sposób, aby nie utrudniał dostępu nietoperzom, nie narażał

- nietoperzy wylatujących ze schronienia na ataki drapieżników, uniemożliwił wtargnięcie do wnętrza osobom niepowołanym i nie zmieniał mikroklimatu schronienia;
- 2) zabezpieczenie jaskiń nieudostępnionych dla masowego ruchu turystycznego przed penetracją;
 - 3) wyznaczanie opiekuna jaskini ze środowisk lokalnych np. mieszkańców, stowarzyszeń, organizacji, działających na tym terenie speleoklubów itp.;
 - 4) monitoring stanu jaskiń, hibernujących nietoperzy i pozostałej fauny jaskiń;
 - 5) ograniczenie liczby grup zwiedzających, i wyłączenie udostępniania jaskiń w okresie hibernacji nietoperzy.

7. Zakres prac dla ochrony walorów kulturowych:

- 1) utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów, z zachowaniem mozaiki terenów leśnych i otwartych;
- 2) zachowanie stanowisk archeologicznych do badań ratowniczych i nadzoru archeologicznego, realizowanych w przypadku planów zainwestowania tych obszarów;
- 3) wykorzystanie dziedzictwa kulturowego, jako atrakcji turystycznych stymulujących rozwój gospodarczy poszczególnych miejscowości i gmin;
- 4) inwentaryzacja i monitoring budownictwa regionalnego oraz objęcie najcenniejszych obiektów ochroną konserwatorską;
- 5) ochrona krajobrazu kulturowego wsi i jej wyrazu architektonicznego;
- 6) ochrona najlepiej zachowanych przykładów budownictwa wiejskiego;
- 7) wspomaganie i promocja inwestycji budowlanych o charakterze regionalnym nawiązującym do otaczającego krajobrazu;
- 8) renowacja lub budowa nowych obiektów w nawiązaniu do historycznej formy domu;
- 9) ochrona ruin średniowiecznych zamków i strażnic;
- 10) ochrona stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej;
- 11) ochrona zespołów pałacowo-folwarcznych wraz z przyległymi parkami;
- 12) ochrona zabytkowych kościołów, cmentarzy oraz kapliczek i krzyży przydrożnych;
- 13) ochrona zabytkowych budowli technicznych: młynów, cegielni itp.;
- 14) kształtowanie harmonijnego krajobrazu współczesnego i form zabudowy związanej z otoczeniem;
- 15) uwydatnienie historycznych układów przestrzennych miejscowości;
- 16) utrzymanie skali dotychczasowych układów osadniczych i ograniczenie rozproszenia zabudowy poprzez porządkowanie i uzupełnianie istniejących układów przestrzennych;
- 17) ograniczenie zabudowy terenów cennych widokowo;
- 18) kształtowanie ciągów i osi widokowych z jednoczesnym ograniczeniem zadrzewień i zakrzewień stanowiących bariery przestrzenne w tych miejscach;
- 19) likwidacja dzikich wysypisk śmieci oraz dzikich wyrobisk wapienia i piasku;
- 20) zachowanie starych drzew w osadach ludzkich z wyjątkiem drzew stanowiących niebezpieczeństwo dla ludzi i mienia;

	<p>21) ograniczenie budowy dominant krajobrazowych: sieci napowietrznych linii elektroenergetycznych, masztów przekaźnikowych;</p> <p>22) zachowanie i odrestaurowanie starych zabudowań poprzez ich adaptację na cele zgodne z celami Parku (letniskowe, agroturystyczne);</p> <p>23) wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych na obszarach Parku narażonych na procesy stepowienia określonych zgodnie z kartami tematu ujętymi w dokumentacji do planu ochrony Parku;</p> <p>24) wycinka monokultur i zadrzewień pasowych negatywnie oddziałujących na krajobraz;</p> <p>25) wykonywanie cięć pielęgnacyjnych zadrzewień pasowych (wzdłuż dróg i pod liniowymi obiektami infrastrukturalnymi), cięć pielęgnacyjnych w zadrzewieniach i drzewostanach na terenie całego Parku – pod nadzorem Służby Parku.</p>
Podobszar 2 B - Obszary atrakcyjne turystyczne	
Działania ochronne	<p>Utrzymanie lasów w dotychczasowym użytkowaniu, kontrolowane udostępnienie obszaru dla ruchu turystycznego poprzez:</p> <p>1) Zwiększenie chłonności terenu dla wypoczynku czasowego – lokalizację urządzeń obsługi ruchu turystycznego: szlaków turystyki pieszej i rowerowej, stałych miejsc ogniskowych, tras wspinaczkowych oraz ścian wspinaczkowych, punktów widokowych i postojowych, ścieżek dydaktycznych i edukacyjnych, koszy na śmieci itp.</p> <p>2) Porządkowanie ruchu turystycznego – lokalizacja parkingów na obrzeżach strefy, umieszczanie tablic informacyjnych o szlakach turystycznych, miejscach noclegowych.</p> <p>3) Ograniczenie możliwości wprowadzania nowych obiektów budowlanych.</p> <p>4) Koordynowanie i nadzór na zakresie udostępnienia Podobszaru przez Dyrektora i Służbę Parku</p>
Najcenniejsze obiekty w Podobszarze	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Mstów: Srocko – Góra Liboradz, Miecka, Mała Maryśka, Duża Maryśka, Sowie Kąty, zachodnia część Góry Wał, Brzozowska Góra, Suche Doły, - Gmina Olsztyn: Góry Towarne, okolice Zrębic i Krasawy, Krasawa Zapiece, - Gmina Janów: od Siedlca do Złotego Potoku, okolice rez. Parkowe, Góry Gorzkowskie, Teodorów, Podłaziska, Lisia Góra, od Siedlca Droga Klonowa (obszar od Bogdańca na południu), - Gmina Niegowa: Ostrężnik, Gorzków (oprócz wsi), Osinowy Dół (okolice rez. Bukowa Kępa), Trzebniów – Dębinna Góra, Rysia Góra, Bukowie, Walasówka, Wysucka Góra, Góra Leszczyzny, Góra Jodłowa, Wąwóz Liszki, Góra Damiak, Osinowy Dół, Sieradki, Zagórze Sitkówka, Łutowiec – Poddębina, - Gmina Włodowice: Rzędkowickie Skały, Pyrek, Jasieniec, Grzybówka, Mołgi, Skała Popielarka, Zagumnie, Skała Hyla (okolice Starej Wsi), - Gmina Żarki: Czatachowa – Górki, Dropska Droga, Kolonia Trzemeszów, Suliszowic (Skała Płaska, Markowa, Skokowa), Kolonia Zawada, dolina rzeki wypływającej ze źródła „Spod Brzozy” w Żarkach,

	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Zawiercie: Skały Podlesickie, Skały Morskie, Celiny, Góra Rzędowa, Biały Kamień, Kopaniny, na północ od przysiółka Dąbrowa do drogi Skarżyce – Żerkowice, - Gmina Kroczyce: Skały Kroczyckie, Podlesickie, Morskie (oprócz zamku), na wschód od Kobylinki, Skała Okiennik Duży, - Gmina Pilica: Dolina Wodąca, Ruskie Góry, Kolonia Złożeniec, na południowy – zachód od wsi Smoleń, Kąpiołki, Kleszczowski Las, Słony Dół, Brzuchacka Skała, Kocikowski Las, - Gmina Żarnowiec: Kleszczowski Las – część wschodnia, - Gmina Łazy: okolice rez. Góra Chełm, Niegowoniczki, Pasieki, Żydowska Góra, Sadzone Sasinki, Góra Okrąglica, Mazurowa, Góra Stodólsko, - Gmina Ogrodzieniec: okolice Ryczowa: Straszynkowe Skały, Grochowiec, „Pustynia” Ryczowska, Żelazko, obszar od zamku w Podzamczu do Ryczowa, na północ od wzgórza Birów, wzgórze Bukowiec w Gieble.
<p>Prace przygotowawcze – umożliwiające określenie zabiegów ochronnych i miejsc ich realizacji</p>	<p>Rozpoznanie Podobszaru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty wstępne - proponowane do realizacji na powierzchni całego Podobszaru takie jak: <ol style="list-style-type: none"> 1) studium i typologizacja krajobrazu. 2) syntezy wartości etnograficznych. 3) syntezy zasobów archeologicznych. 4) określenie miejscowych cech tradycyjnej architektury, zabudowy wiejskiej i małomiasteczkowej. 2. Waloryzacja przyrodnicza obszarów leśnych: <ol style="list-style-type: none"> 1) Gmina Łazy: Stodólska Góra, 2) Gmina Pilica: Dolina Wodąca, 3) Gmina Janów: od Siedlca do Złotego Potoku, Bogdaniec, 4) Gmina Niegowa: Leszczyny, 3. Rozpoznanie przyrodnicze oraz waloryzacja przyrodnicza muraw kserotermicznych oraz muraw naskalnych: <ol style="list-style-type: none"> 1) Gmina Pilica: Dolina Wodąca, Kolonia Złożeniec, 2) Gmina Łazy: Niegowonice i okolice, 3) Gmina Ogrodzieniec: okolice Ryczowa, Podzamcze i okolice, 4) Gmina Zawiercie: Bzów i okolice, Góra Rzędowa, 5) Gmina Olsztyn: Góry Towarne, 6) Gmina Żarki: Czatachowa, 7) Gmina Niegowa: Trzebniów – Dębina Góra, Rysia Góra, Bukowiec, Walasówka, Wysucka Góra, Leszczyny, Jodłowa, Góra Damiak, Łutowiec, 8) Gmina Włodowice: Rzędkowickie Skały, 9) Gmina Kroczyce: Wzgórze Słupsko,

	<p>10) Gmina Mstów: zachodnia część Góry Wał.</p> <p>4. Waloryzacja przyrodnicza agrocenoz:</p> <p>1) Gmina Dąbrowa Górnicza: Błędów i okolice, 2) Gmina Ogrodzieniec: Podzamcze i okolice.</p> <p>5. Walory przyrodnicze jaskiń i schronisk.</p> <p>6. Walory krajobrazowe ostańców skalnych.</p> <p>1) Gmina Pilica: Smoleń, Złożeniec, 2) Gmina Ogrodzieniec: Podzamcze, Góra Zamkowa, Góra Birów, Ryczów, 3) Gmina Zawiercie: Skała Rzędowa, 4) Gmina Olsztyn: Góry Towarne, 5) Gmina Kroczyce: Okiennik Duży.</p>
<p>Określenie technicznego zakresu prac realizacyjnych</p>	<p>1. Zakres prac dla ochrony nieleśnych ekosystemów wodnych i podmokłych jak dla Podobszaru 2A.</p> <p>2. Zakres prac dla ochrony ekosystemów leśnych o cechach olsów i łągów jak dla Podobszaru 2A.</p> <p>3. Zakres prac dla ochrony ekosystemów leśnych o cechach buczyn, grądów, borów oraz innych lasów liściastych i mieszanych jak dla Podobszaru 2A.</p> <p>4. Zakres prac dla ochrony ekosystemów otwartych: wydm, muraw, wzgórz ostańcowych z rumowiskami jak dla Podobszaru 2A.</p> <p>5. Zakres prac dla ochrony ekosystemów otwartych i półotwartych o szachownicowym układzie leśno-polno- łąkowym jak dla Podobszaru 2A.</p> <p>6. Zakres prac dla ochrony ekosystemów jaskiń jak dla Podobszaru 2A.</p> <p>7. Zakres prac dla ochrony walorów kulturowych:</p> <p>1) utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów, z zachowaniem mozaiki terenów leśnych i otwartych.</p> <p>2) zachowanie stanowisk archeologicznych do badań ratowniczych i nadzoru archeologicznego - realizowanych w przypadku planów zainwestowania tych obszarów.</p> <p>3) wykorzystanie dziedzictwa kulturowego, jako atrakcji turystycznych stymulujących rozwój gospodarczy poszczególnych miejscowości i gmin.</p> <p>4) inwentaryzacja i monitoring budownictwa regionalnego oraz objęcie najcenniejszych obiektów ochroną konserwatorską.</p> <p>5) ochrona ruin średniowiecznych zamków i strażnic w tym przez utrwalenie w wyniku konserwacji.</p> <p>6) ochrona stanowisk archeologicznych o własnej formie krajobrazowej.</p> <p>7) eliminacja możliwości jakiegokolwiek zabudowy terenów cennych widokowo.</p> <p>8) kształtowanie ciągów i osi widokowych z jednoczesnym ograniczeniem nieprzewidzianych zadrzewień i zakrzewień stanowiących bariery przestrzenne w tych miejscach.</p>

	<p>9) likwidacja dzikich wysypisk śmieci oraz dzikich wyrobisk wapienia i piasku.</p> <p>10) zachowanie starych drzew, bez drzew stanowiących niebezpieczeństwo dla ludzi i mienia.</p> <p>11) eliminacja możliwości budowy dominant krajobrazowych: sieci napowietrznych linii elektroenergetycznych, masztów przekaźnikowych</p> <p>12) zachowanie i odrestaurowanie starych zabudowań poprzez ich adaptację na cele zgodne z celami Parku (letniskowe, agroturystyczne)</p> <p>13) wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych na obszarach Parku narażonych na procesy stepowienia określonych zgodnie z kartami tematu ujętymi w dokumentacji do planu ochrony Parku,</p> <p>14) wycinka monokultur i zadrzewień pasowych negatywnie oddziałujących na krajobraz.</p> <p>15) wykonywanie cięć pielęgnacyjnych zadrzewień pasowych (wzdłuż dróg i pod liniowymi obiektami infrastrukturalnymi), cięć pielęgnacyjnych w zadrzewieniach i drzewostanach na terenie całego Parku – pod nadzorem służb ochrony przyrody – (w przypadku stwierdzenia niszczenia zadrzewień i drzewostanów w wyniku nieprawidłowo przeprowadzonych cięć pielęgnacyjnych Dyrektor Zespołu Parków podejmuje czynności wyjaśniające i kieruje sprawę do właściwych organów.</p>
Obszar nr 3 - Obszar krajobrazu zharmonizowanego	
Działania ochronne	<p>1. Utrzymanie gruntów w dotychczasowym użytkowaniu rolnym i leśnym, wyznaczanie punktów i dróg widokowych, ograniczanie funkcji mieszkaniowej i rekreacyjnej.</p> <p>2. Koordynowanie i nadzór na zakresie udostępnienia Podobszaru przez Dyrektora i Służbę Parku.</p>
Najcenniejsze obiekty w Obszarze	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Mstów: Rędzina, Gąszczyk, na południe od Mstowa: Sosinki, Grobelka, Skurzawa, wzgórze Borzykowskie, na południe od Srocka w kierunku Kusiąt, - Gmina Częstochowa: Kokocówka, - Gmina Olsztyn: na północ od linii kolejowej Kusięta – Częstochowa – Kielce, Góra Rachowiec na południe od Kusiąt, Góra Skalki Małe, Duże w okolicach Olsztyna, Łysa Góra i okolice, Góra Ostrówek, Pańska Góra, Góra Dolne Lipówki, - Gmina Janów: Pabianice – od drogi Janów – Olsztyn, Bystrzanowice: Krzemionki, Łączki, Jelenia Góra – Dworskie, - Gmina Niegowa: Gorzków Stary – Wilczy Dół, Niwy, Liszki, Wąwóz Tarnówki, Serwituty, Trzebniów – Chudoba, Chraby, Moczydło – Piaski, Podkozice, Góra Wały, Wrzosy, Dąbrowa, Ostrówek, Łutowiec: Wały, Mirów - Las Pikułowy, Huby, Kolonia Bobolice, - Gmina Włodowice: na południe od Zdowa – Hucisko Kolonia, Karlówki, między Kolonią Zagórze a Morskiem, Łany – na południe od Starej Wsi, Żelegówka, wschodnia część Góry Skalka, - Gmina Żarki: Zaborze: Hajduczka, Biedruniowa, Sroga Skalka, Dębina, Babia Góra, Mrowianka, Góra Kamień, Celiny, rejon od Koloni Czatachowa przez Osikówki, Wał, Michonie, Pieczarki do Góra Parchowatka, Jaworznik Wołki, - Gmina Zawiercie: Zawiercie – Góry Chełmy, Góra Okrąglik, Doły Żerkowskie, Olkuskie Doły, Żerkowice, Suliny, Kobylinka, Góra Kamyk, Kalinówka, Dziurawianka,

	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Kroczyce: Podnawozie, Rzeczyska, Podlesice Babia Góra, Kroczyce Pyrek, Piaseczno, Kajetanówka. - Gmina Pilica: Smolonek, Na Ścieżkach, na północ od wsi Smoleń, Sikorowa Skała, na wschód od Góry Bięnkówka: oddziały leśne 102, 104, 107, - Gmina Łazy: na północ od wzgórza Kromołowiec po lewej stronie drogi, Zabroje, Wierzgóry, - Gmina Ogrodzieniec: dolina Wodąca od Podzamcza do Kiełkowic, rejon na wschód od Podzamcza pomiędzy drogą Podzamcze – Pilica a drogą z Podzamcza na Ryczów, okolice wsi Kolonia Ryczów, - Gmina Dąbrowa Górnicza: okolice Błędowa – na północny – wschód od Lasów Błędowskich.
Prace przygotowawcze – umożliwiające określenie zabiegów ochronnych i miejsc ich realizacji	<p>Rozpoznanie obszaru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty wstępne - proponowane do realizacji na powierzchni całego Obszaru takie jak: <ol style="list-style-type: none"> 1) studium i typologizacja krajobrazu, 2) syntezy wartości etnograficznych, 3) syntezy zasobów archeologicznych, 4) określenie miejscowych cech tradycyjnej architektury, zabudowy wiejskiej i małomiasteczkowej 2. Waloryzacja przyrodnicza obszarów leśnych: <ol style="list-style-type: none"> 1) Gmina Mstów: Gąszczyk, 2) Gmina Niegowa: Góry Niegowskie, 3. Rozpoznanie przyrodnicze oraz waloryzacja przyrodnicza muraw kserotermicznych oraz muraw naskalnych: <ol style="list-style-type: none"> 1) Gmina Ogrodzieniec: Podzamcze i okolice, Ryczów i okolice, 2) Gmina Mstów: Kokocówka, 3) Gmina Janów: wzgórze Jurajskie (Czupurka, Siedlec, Krzyże) 4) Gmina Olsztyn: Góra Skalki, 5) Gmina Żarki: Góra Parchowatka, 6) Gmina Niegowa: Chudoba, Łutowiec, 4. Waloryzacja przyrodnicza agrocenoz, 5. Walory przyrodnicze jaskiń i schronisk, 6. Walory krajobrazowe ostańców skalnych: <ol style="list-style-type: none"> 1) Gmina Pilica: skały okolic Smolenia i Strzegowej.
Określenie technicznego zakresu prac realizacyjnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakres prac dla ochrony nieleśnych ekosystemów wodnych i podmokłych jak dla Obszaru 2. 2. Zakres prac dla ochrony ekosystemów leśnych o cechach olsów i łęgów jak dla Obszaru 2. 3. Zakres prac dla ochrony ekosystemów leśnych o cechach buczyn, grądów, borów oraz innych lasów liściastych i mieszanych jak dla Obszaru 2. 5. Zakres prac dla ochrony ekosystemów otwartych i półotwartych o szachownicowym układzie leśno-polno- łąkowym

	<p>jak dla Obszaru 2.</p> <p>6. Zakres prac dla ochrony ekosystemów jaskiń jak dla Obszaru 2.</p> <p>7. Zakres prac dla ochrony walorów kulturowych jak dla Podobszaru 2A.</p> <p>8. Zakres prac dla ochrony walorów krajobrazowych dotyczących projektowania architektonicznego zabudowy</p> <p>1) realizacja nowej zabudowy w sposób nawiązujący do tradycji lokalnej -umożliwiający zachowanie obowiązujących w niej ogólnych zasad oraz miejscowych cech charakterystycznych.</p> <p>2) w zakresie rozbudowy i nadbudowy istniejących obiektów kubaturowych – zgodnie z celami określonymi w pkt.1</p>
<p>Obszar nr 4 – Obszar krajobrazu kulturowego-nieharmonijnego</p>	
<p>Podobszar nr 4 A – Obszary o pośrednich wartościach przyrodniczych i krajobrazowych</p>	
Działania ochronne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmacnianie walorów środowiska przyrodniczego poprzez wzbogacanie środowiska przyrodniczego i krajobrazu przez wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, zadrzewień alejowych. 2. Wzmacnianie walorów środowiska przyrodniczego poprzez neutralizację negatywnego wpływu na środowisko istniejącego zagospodarowania terenu – wprowadzanie zadrzewień kępowych w otoczeniu kompleksów zabudowy, ujednolicenie formy architektonicznej obiektów budowlanych. 3. Rozwój funkcji mieszkaniowej w strefie poprzez uporządkowane i intensywne zagospodarowanie turystyczne – lokalizacja obiektów obsługi ruchu turystycznego – parków wodnych, hoteli, restauracji, wypożyczalni sprzętu turystycznego, stadnin. 4. Rozwój funkcji mieszkaniowej w strefie poprzez organizację zespołów zabudowy rekreacyjnej z towarzyszącą infrastrukturą. 5. Koordynowanie i nadzór na zakresie udostępnienia Podobszaru przez Dyrektora i Służbę Parku.
Najcenniejsze obiekty w Podobszarze	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Mstów: Wielki Dół, Cegielnia, Wancerzów, Rajsko, Tasarki, wschodnia część Góry Kamień, od Kamienne Doły do Góra Chrapki (Małusy), Srocko, Siedlec – Mstów – Gąszczyk, Grodzisko, - Gmina Olsztyn: reszta obszaru w Gminie, - Gmina Janów: Pabianice – Brus, Góra Kadzielnia, Siedlec Piekło, Ostra Góra, Szczypie, okolice dróg i zabudowa wsi, Siedlec Krzyże, Złoty Potok, Góra Krzemionka, Dębczynna, Hucisko – wieś, północno – zachodnia część Góry Gorzkowskie, Bystrzanowice Dwór, - Gmina Niegowa: Gorzków Stary Wieś, Trzebniów Wieś, Postaszowice, Niegowa, Okupniki, Mzurów, Ogorzelnik, Moczydło – Łyse Góry, Sadki, Poddębina, Zapasieczce, Mirów – Podłazie, Łysa Góra, Dąbrowa, - Gmina Włodowice: Zdów Wieś, Grzybowa, Góra Włodowska, Rzędkowskie Gaje, Smolnik, Jezioro, Jęderki, Parkoszowice, Morsko okolice Cyganówki, - Gmina Żarki: Kotowice, Podkotowice, Jaworzniak Niwy, Przewodziszowice, Pustkowie, na północny – wschód od Wysokiej

	<p>Lelowskiej, Szczypie, Nowiny, Podlesie, na zachód od Zaborza,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gmina Zawiercie: Piecki, Skarzyce, Kolinia Śmigówki, Kromołów, Karlin, Kol. Gościniec, Zamek Bąkowiec w Skarżycach, Dąbrowa – Zapole - Gmina Kroczyce: Pieseczno wieś, Podlesice Wieś, okolice ośrodka w Morsku, okolice Ostańca w Podlesicach, Kijoska, Lgotka, Kostkowie, Waleniec, - Gmina Pilica: Złożeniec, Dołki, między Kąpiołkami a Słonym Dołem, na północ od Grzebień, wieś Smoleń, - Gmina Żarnowiec: na północ od Zarzecza, - Gmina Łazy: klin pomiędzy Oстрыm Kamieniem a osadą Centurii – Hutki Kanki, Skalbania, - Gmina Ogrodzieniec: Podzamcze, Zuzanka, Góra Birów, Ryczów wieś, zabudowa Kolonii Ryczów, rejon między Centurią a Grochowcem, Morusy, Skolnica, - Gmina Dąbrowa Górnicza: Walek.
<p>Prace przygotowawcze – umożliwiające określenie zabiegów ochronnych i miejsc ich realizacji</p>	<p>Rozpoznanie podobszaru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty wstępne - proponowane do realizacji na powierzchni całego Podobszaru takie jak: <ol style="list-style-type: none"> 1) studium i typologizacja krajobrazu, 2) syntezy wartości etnograficznych, 3) syntezy zasobów archeologicznych, 4) określenie miejscowych cech tradycyjnej architektury, zabudowy wiejskiej i małomiasteczkowej. 2. Waloryzacja przyrodnicza obszarów leśnych, 3. Rozpoznanie przyrodnicze oraz waloryzacja przyrodnicza muraw kserotermicznych i muraw naskalnych, 4. Waloryzacja przyrodnicza agrocenoz, 5. Walory przyrodnicze jaskiń i schronisk, 6. Walory krajobrazowe ostańców skalnych.
<p>Określenie technicznego zakresu prac realizacyjnych</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakres prac dla ochrony nieleśnych ekosystemów wodnych i podmokłych jak dla Obszaru 2 i 3. 2. Zakres prac dla ochrony ekosystemów leśnych o cechach buczyn, grądów, borów oraz innych lasów liściastych i mieszanych jak dla Obszaru 2 i 3. 3. Zakres prac dla ochrony ekosystemów otwartych: wydm, muraw, wzgórz ostańcowych z rumowiskami jak dla Obszaru 2 i 3. 4. Zakres prac dla ochrony ekosystemów jaskiń jak dla Obszaru 2 i 3. 5. Zakres prac dla ochrony walorów kulturowych jak dla Obszaru 2 i 3. 6. Zakres prac dla ochrony walorów krajobrazowych dotyczących projektowania architektonicznego dla zabudowy zagrodowej jak dla Obszaru 3.

Podobszar nr 4 B - Obszary wzmacniania wartości kulturowych	
Działania ochronne	<p>1. Zależne od obszaru podstawowego w obrębie, którego wydzielono niniejszy podobszar, realizowane z poszanowaniem istniejących walorów kulturowych, w miarę możliwości podkreślające te walory.</p> <p>2. Koordynowanie i nadzór na zakresie udostępnienia Podobszaru przez Dyrektora i Służbę Parku</p>
Najcenniejsze obiekty w Podobszarze	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Olsztyn: Wzgórze Zamkowe, Góra Cegielnia, Ostra Górka, - Gmina Janów: Złoty Potok, Janów, - Gmina Niegowa: rejon zamków Mirów, Bobolice, - Gmina Żarki: Żarki oraz Przewodziszowice, - Gmina Ogrodzieniec: zamek w Podzamczu, wzgórze Suchy Połec i okolice, Góra Birów.
Prace przygotowawcze – umożliwiające określenie zabiegów ochronnych i miejsc ich realizacji	<p>Rozpoznanie podobszaru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projekty wstępne - proponowane do realizacji na powierzchni całego Podobszaru takie jak: <ol style="list-style-type: none"> 1) studium i typologizacja krajobrazu, 2) syntezy wartości etnograficznych, 3) syntezy zasobów archeologicznych, 4) określenie miejscowych cech tradycyjnej architektury, zabudowy wiejskiej i małomiasteczkowej. 2. Waloryzacja przyrodnicza obszarów leśnych. 3. Rozpoznanie przyrodnicze oraz waloryzacja przyrodnicza muraw kserotermicznych oraz muraw naskalnych. 4. Waloryzacja przyrodnicza agrocenoz. 5. Walory przyrodnicze jaskiń i schronisk. 6. Walory krajobrazowe ostańców skalnych.
Określenie technicznego zakresu prac realizacyjnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakres prac dla ochrony ekosystemów otwartych: wydm, muraw, wzgórz ostańcowych z rumowiskami jak dla Obszaru 2 i 3. 2. Zakres prac dla ochrony ekosystemów jaskiń jak dla Obszaru 2 i 3. 3. Zakres prac dla ochrony walorów kulturowych jak dla Obszaru 2 i 3. 4. Zakres prac dla ochrony walorów krajobrazowych dotyczących projektowania architektonicznego jak dla Obszaru 3.
Obszar nr 5 - Obszar krajobrazu zurbanizowanego	
Działania ochronne	Harmonijna realizacja usług ponadpodstawowych głównie w zakresie usług - centrów rozrywki, handlu, informacji turystycznej.
Najcenniejsze obiekty w Obszarze	<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Mstów: zabudowa Mstowa oraz Wancerzowa, - Gmina Olsztyn: miejscowość Olsztyn, - Gmina Janów: Złoty Potok, Janów: wieś - Gmina Żarki: miasto Żarki,

	<p>- Gmina Ogrodzieniec</p> <p>- Gmina Olsztyn: kamieniołom Kielniki oraz teren usług kultury i usług turystyczno – wypoczynkowych zabudowany obiektami PIG (strefa IIB),</p>
Prace przygotowawcze – umożliwiające określenie zabiegów ochronnych i miejsc ich realizacji	<p>Rozpoznanie obszaru:</p> <p>1. Projekty proponowane do realizacji na powierzchni całego Obszaru takie jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) studium i typologizacja krajobrazu, 2) syntezy wartości etnograficznych, 3) syntezy zasobów archeologicznych, 4) określenie miejscowych cech tradycyjnej architektury, zabudowy wiejskiej i małomiasteczkowej.
Określenie technicznego zakresu prac realizacyjnych	<p>1. Zakres prac dla ochrony walorów kulturowych jak dla Obszaru 3 i 4.</p> <p>2. Zakres prac dla ochrony walorów krajobrazowych dotyczących projektowania architektonicznego dla zabudowy zagrodowej, budownictwa zaspokajającego potrzeby mieszkaniowe jak i obiektów kubaturowych usługowych, produkcyjnych, itp. jak dla Obszaru 3 i 4.</p>
Obszar nr 6 - Obszar krajobrazu zdegradowanego	
Działania ochronne	Realizowane w celu ograniczenia czynników negatywnie oddziałujących na środowisko przyrodnicze uwarunkowane od obszaru w obrębie, którego wydzielono niniejszy obszar.
Najcenniejsze obiekty w Obszarze	Brak obiektów szczególnie cennych
Prace przygotowawcze – umożliwiające określenie zabiegów ochronnych i miejsc ich realizacji	<p>Rozpoznanie obszaru:</p> <p>1. Projekty proponowane do realizacji na powierzchni całego Obszaru takie jak:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) studium i typologizacja krajobrazu, 2) syntezy wartości etnograficznych, 3) syntezy zasobów archeologicznych, 4) określenie miejscowych cech tradycyjnej architektury, zabudowy wiejskiej i małomiasteczkowej.
Określenie technicznego zakresu prac realizacyjnych	<p>1. Zakres prac dla ochrony walorów kulturowych jak dla Obszaru 3 i 4.</p> <p>2. Zakres prac dla ochrony walorów krajobrazowych dotyczących projektowania architektonicznego dla zabudowy zagrodowej, budownictwa zaspokajającego potrzeby mieszkaniowe jak i obiektów kubaturowych usługowych, produkcyjnych itp. jak dla Obszaru 3 i 4.</p>

**OBSZARY PARKU UDOSTĘPNIANE DLA CELÓW NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH, TURYSTYCZNYCH,
REKREACYJNYCH, AMATORSKIEGO POŁOWU RYB I DLA INNYCH FORM GOSPODAROWANIA ORAZ SPOSOBY
KORZYSTANIA Z TYCH OBSZARÓW**

Obszar udostępnienia	Zakres udostępnienia i sposób jego realizacji
Udostępnianie Parku dla celów naukowych	
Obszary działań ochronnych: od 1 do 6 Strefy funkcjonalne: od I do IV (wraz z podstrefami).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Do celów naukowych udostępniony jest cały obszar Parku, z wyłączeniem form ochrony przyrody wymagających osobnych zezwoleń. Korzystanie w tych celach z terenów Parku stanowiących własność innych podmiotów niż Skarb Państwa wymaga zgody właścicieli tych terenów. 2. Jako priorytetowe należy traktować prace naukowo-badawcze prowadzone w związku z realizacją przyjętych celów ochrony Parku i innych występujących na jego obszarze istniejących i projektowanych form ochrony przyrody. 3. Korzystanie z obszaru Parku dla celów naukowych jest podporządkowane realizacji celów, dla których Park został utworzony. Korzystanie w celach naukowych wymaga dostosowania prowadzonych badań do rodzaju i stopnia odporności elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego na degradację. 4. Korzystanie z obszaru Parku dla celów naukowych koordynuje i nadzoruje Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego.
Udostępnienie terenu Parku do celów edukacyjnych	
Obszary działań ochronnych od 1 do 6 Strefy funkcjonalne od I do IV (wraz z podstrefami).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Do celów edukacyjnych związanych z popularyzacją walorów i celów ochrony Parku oraz kształtowaniem świadomości społeczności lokalnych i turystów udostępniony jest cały obszar Parku z zastrzeżeniem uregulowań ujętych w pkt.4. Korzystanie w tych celach z terenów Parku stanowiących własność innych podmiotów niż Skarb Państwa wymaga zgody właścicieli tych terenów. 2. Korzystanie z obszaru Parku dla celów edukacyjnych jest podporządkowane realizacji celów, dla których Park został utworzony. 3. Korzystanie z obszaru Parku w celach edukacyjnych wymaga dostosowania działań do rodzaju i stopnia odporności elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego na degradację. 4. Korzystanie w celach edukacyjnych polega na: <ol style="list-style-type: none"> 1) zwiedzaniu ścieżek dydaktycznych, punktów i przystanków edukacyjnych - realizowane na obszarze całego Parku;

	<ol style="list-style-type: none"> 2) uczestniczeniu w działalności ośrodków edukacji ekologicznej zlokalizowanych poza 1, 2 i 3 Obszarem działań ochronnych oraz I Strefą funkcjonalną; 3) świadczeniu usług przewodnickich w zakresie uprawiania turystyki przyrodniczej i kulturowej; 4) organizowaniu zajęć kameralnych (w tym laboratoryjnych, audiowizualnych) związanych z edukacją przyrodniczą, organizowaniu zajęć terenowych w oparciu o ścieżki edukacyjne i szlaki turystyczne; 5) uczestniczeniu w działaniach mających na celu podnoszenie świadomości w zakresie ochrony przyrody i środowiska, w tym szkoleniach, akcjach edukacyjnych; <p>5. Korzystanie z obszaru Parku dla celów edukacyjnych koordynuje i nadzoruje Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego.</p>
Udostępnienie terenu Parku do celów rekreacyjno – turystycznych	
<p>Obszary działań ochronnych od 1 do 6 i Strefy funkcjonalne od I do IV (wraz z podstrefami).</p>	<p>Do celów rekreacyjno-turystycznych udostępnia się obszar całego Parku zgodnie z następującymi uwarunkowaniami:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dopuszczenie terenu parku do celów rekreacyjno-turystycznych koordynuje i nadzoruje realizację Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. 2) obszar Parku dopuszczony jest do celów rekreacyjno-turystycznych pod warunkiem zgodności realizowanych przedsięwzięć z celami ochrony Parku i zapisami Planu. 3) dopuszcza się parkowanie pojazdów w miejscach wyznaczonych i oznakowanych, jako parking z wyłączeniem 1 Obszaru i Podobszaru działań ochronnych 2A, Podstrefy funkcjonalnej IA; 4) dopuszcza się uprawianie wspinaczki na ubezpieczonych drogach wspinaczkowych z wyłączeniem obiektów chronionych na mocy odrębnych przepisów, dla których obowiązuje zakaz uprawiania wspinaczki, oraz z wyłączeniem 1 Obszaru i Podobszaru działań ochronnych 2A, Podstrefy funkcjonalnej IA; 5) palenie ognisk poza wyznaczonymi miejscami (z wyłączeniem obszarów, na których obowiązuje zakaz palenia ognisk wprowadzony na mocy odrębnych przepisów), organizacja imprez masowych - realizowane mogą być w 3, 4, 5 i 6 Obszarze działań ochronnych, Podstrefie II B oraz Strefie funkcjonalnej III i IV; 6) budowa parkingów, lokalizacja kubaturowych obiektów obsługi ruchu turystycznego i obiektów sportowych – realizowana może być w Podobszarze 4A, Obszarze działań ochronnych 5 i 6, Podstrefie IIB, Strefie funkcjonalnej III i IV; 7) korzystanie z terenów Parku stanowiących własność innych podmiotów niż Skarb Państwa wymaga zgody właścicieli tych terenów; 8) dopuszcza się możliwość uprawiania turystyki pieszej, rowerowej, motorowej, wodnej, konnej, narciarskiej i przyrodniczej poza wyznaczonymi szlakami turystycznymi i ścieżkami edukacyjnymi (nie dotyczy rezerwatów przyrody i ostoj zwierzyny), jeśli przepisy szczególne nie stanowią inaczej; 9) korzystanie z obszaru Parku dla celów rekreacyjno-turystycznych jest podporządkowane realizacji celów, dla których Park został utworzony.

	10) korzystanie z obszaru Parku w celach rekreacyjno-turystycznych wymaga dostosowania rodzaju uprawianej turystyki i rekreacji do rodzaju i stopnia odporności elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego na degradację.
Udostępnienie terenu Parku dla celów zaspokojenia potrzeb realizacji inwestycji, prowadzenia działalności gospodarczej i zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych	
Obszary działań ochronnych od 3 do 6 i Strefy funkcjonalne od II do IV (wraz z podstrefami).	<p>1. Dla celów zaspokojenia potrzeb realizacji inwestycji, prowadzenia działalności gospodarczej i zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych udostępnia się następujące wydzielone obszary Parku:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) w zakresie gospodarki rolnej: <ol style="list-style-type: none"> a) dla budownictwa zagrodowego na potrzeby gospodarstw indywidualnych – terenu całego Parku z włączeniem Obszaru 1, Podobszaru 2B i 4A – działań ochronnych, Podstrefy funkcjonalnej I B i IVA, b) dla przetwórstwa produktów rolnych, usług i produkcji na rzecz rolnictwa – Obszar 5,6 i Podobszar 4A działań ochronnych; Strefę funkcjonalną III i Podstrefy IIB oraz IVB, 2) na potrzeby usług, przetwórstwa, produkcji – Obszar 5 i 6 działań ochronnych, Strefę III i Podstrefę funkcjonalną IVB, 3) dla wydobycia kopalin – Obszar 5,6 i Podobszar 4A działań ochronnych, Strefę III i Podstrefy funkcjonalne IIB i IV B, 4) dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych – Obszar 5,6 i Podobszar 4A działań ochronnych, Strefę III i Podstrefy funkcjonalne IIB i IV B, 5) dla inwestycji infrastrukturalnych związanych z ochroną środowiska w zgodzie z celami ochrony istniejących form ochrony przyrody oraz realizacji inwestycji liniowych - teren całego Parku z wyłączeniem Obszaru 1 i Podobszaru 2B działań ochronnych, Podstrefy funkcjonalnej IB. <p>2. Udostępnienie terenu Parku dla celów zaspokojenia potrzeb realizacji inwestycji, prowadzenia działalności gospodarczej i zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych nadzoruje Dyrektor Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego i Służba Parku.</p>